

ПРЕСКЛИПИНГ

8 януари 2021 г., петък

trud

08.01.2021 г., с. 32

Силуети

Проф. Рахамин Шекерджийски

Бащата на беналгина

ПАВЛИНА ЖИВКОВА

Проф. Рахамин Шекерджийски е част от екипа български специалисти В областта на фармакологията и имунологията, които създадоха хапчето Вирус сейф, определяно като пробив В профилактиката и подпомагането на лечението на COVID-19. От 5 януари препаратът е защитен и с патент. Добавката се изработва в частната лаборатория на проф. Шекерджийски. От пролетта на миналата година той е фокусирал усилията си Върху препарати, които могат да ни помогнат в битката срещу COVID-19.

Наричат го бащата на беналгина, защото през 70-те години създава чудодейното българско хапче срещу болка. Той е и сред създателите на първите родни имуностимулатори през 80-те години. Продукти, създадени от проф. Рахамин Шекерджийски отдавна се продават не само в Европа, но и зад Океана.

Професорът казва, че е влюбен в професията си и, че работата е негово хоби. Към фармацията го насочва баща му. „В Дупница баща ми беше търговец. Имаше дюкян, в който продаваше всичко за земеделие. До неговия дюкян направиха аптека“, разказва Шекерджийски. Един ден баща му го извикал и му рекъл: „Ще ти отворя аптека, а аз ще ти мия хаванчетата.“ Наложило се Шекерджийски да запише фармация, за да може да работи в мечтаната от баща му аптека.

Завършва фармация във Висшия медицински институт в София през 1956 г. Връща се в Дупница, където 12 години работи във фармацевтичния завод. След това започва аспирантура Целият му професионален път като преподавател и учен преминава във Фармацевтичния факултет към Медицинския университет в София (1969-2004). Основава и ръководи катедра по „Промислена фармация“ (1986-2002). Декан е на Фармацевтичния факултет към Медицинския университет в София и национален консултант по технология на лекарствените форми (1996-2000).

Специализира в редица фармацевтични факултети и изследователски лаборатории (Гедеон Рихтер, Рьом фарма) в Будапеща, Братислава, Германия, Швеция и др.

Участва като ръководител в четири космически експерименти по програма Интеркосмос по проблема за изменение на вкусовете усещания при космически полети.

Въвежда за първи път в България „Биофармацията“ като наука и практика, включително теста за скорост на разтваряне (dissolution test).

Над 25-годишната изследователската научна дейност на проф. Шекерджийски е в екип с акад. Богдан Петрунов и проф. Пламен Ненков (бивш директор на Бул Био), с които създава перорални имуностимулатори, получени по биотехнологични методи - Респивакс, Уростим, Дентавакс, Натстим. Разработва близо 80 лекарствени продукта, като 30 от тях са успешно внедрени и добре познати в практиката. Това са: Беналгин, Паматон, Магнерич, Пиримитин, Фероас-партат и др.

Проф. Шекерджийски е създател и на първите препарати за олимпийците ни - Манивит и Риперол. Казва, че помагали за бързото възстановяване на спортистите и за

превъзможване на хроничната умора. Няма нищо общо с допинга, подчертава професорът. Той си спомня и как се наложило да направи и задължителен препарат за личния пакет на всеки войник.

Военните имали нужда от технолог, който да създаде медикамент за овладяване на първите психически и физиологични прояви при взрив - колебания на кръвното, стрес и др. Технологията беше много трудна, защото регистрирахме химически деструктивни промени във времето, но успяхме да се справим, спомня си професор Шекерджийски създаването на Пиримитина. Препаратът бил удостоен с Димитровска награда, но ученият не получил нито повишение, нито благодарности, защото имал един сериозен недостатък - не бил член на БКП.

Независимо от това обаче бил поканен на една от сесиите на Варшавския договор да изнесе доклад за Пиримитина.

Работата му в областта на военната фармация продължава със сътрудничество с катедрата по Радиационна медицина. Разработка на проф. Шекерджийски е препаратът Респистим, който се дава на рейнджърите за профилактика на респираторните заболявания. Този препарат е пращан на пожарникарите в Гърция, използван е и в Израел. 4000 опаковки са отишли в АЕЦ „Козлодуй“.

През 80-те години академик Богдан Петрунов, проф. Пламен Ненков и проф. Рахамин Шекерджийски създават имуностимулатора „Респивакс“. Това са първите перорални имуностимулатори. Стъпихме на пазара заедно с една швейцарска фирма, обяснява Шекерджийски. Знаете ли какво е да видиш свой продукт да се продава на 5-о авеню, пита професорст.

Ученият изнася четири вида нискодозирани полибактериални имуностимулатори в САЩ. Добавките се продават чрез Амазон и в една от големите вериги магазини в САЩ. Проф. Шекерджийски има и три продукта, които са регистрирани и се продават в Южна Корея. В Монголия и Азербайджан се предлага добавката Имуно-уро-простанорм.

Мечтае за Време без антибиотици

Една от мечтите на проф. Рахамин Шекерджийски е да забравим за антибиотиците. Той и екипът му залагат надежда на нискодозирани-те имуностимулатори, които могат да се използват през цялата година. В комплексната терапия и профилактика на дихателните инфекции успешно се прилага Респивакс, инфекциите на пикочно-половата система се атакуват с Уростим, а при инфекциите в устната кухина се прилага Дентавакс.

ЗА НЕГО

Голям учен и родолюбец

Проф. Шекерджийски е голям учен, известен в цял свят със своите постижения във фармакологията. За мен той е и голям родолюбец, който безвъзмездно вече повече от 20 снабдява нашите учени с Имуно-Деокси. Препаратът повишава имунната защита на хората, които работят и живеят в екстремни условия. На билкова основа е. За тези 20 г., през които българските полярници ползват този препарат, не сме имали нито един тежък случай.

Проф. Христо Пимпирев, полярник №1 на България

Исклучително добър и честен човек

С проф. Шекерджийски се познаваме и работим заедно повече от 30 г. Той създаде едно предприятие за производство на хранителни добавки от много висока класа, което е лицензи-рано от Американската агенция за контрол на храните и лекарствата, което му дава възможност да ги изнася в САЩ. Шекерджийски освен високо квалифициран

специалист-фармаколог е изключително добър и честен човек, с голямо чувство за отговорност.

Акад. Богдан Петрунов, имунолог

Еталон за колегиалност

За мен проф. Шекерджийски е еталон за колегиалност, професионализъм и пример за успешна интеграция на етиката в бизнеса.

Учител, който вдъхновява и който успява да бъде пример не само с това, което преподава, но и с личните си успехи. Голямо име във фармацията, което оставя високо вдигната летвата за тези след него...

Асена Сербезова, шеф на Българския фармацевтичен съюз

www.bnt.bg, 07.01.2021 г.

<https://bntnews.bg/news/prof-getov-vaksinata-na-moderna-ima-sashtestveni-razliki-v-usloviyata-na-sahranenie-i-broi-dozi-1090163news.html>

Проф. Гетов: Ваксината на "Модерна" има съществени разлики в условията на съхранение и брой дози

Не бих казал, че одобрението на ваксината на "Модерна" се е забавило, първоначалният график беше 12 януари, в последствие бяха мобилизирани всички налични сили и ресурси, работихме и по време на празниците, и в резултат беше ускорена процедурата, така че в първата седмица на годината да имаме втора одобрена ваксина. Това обясни в сутрешния блок на БНТ "Денят започва" проф. Илко Гетов, български представител в Европейската агенция по лекарствата.

И двете ваксини - на "Модерна" и "Пфайзер-Байонтек" са разработени на базата на една и съща технология за информационна РНК. Има обаче съществена разлика по отношение на условията на съхранение и броя на дозите в един флакон, обясни проф. Гетов.

Новата ваксина на "Модерна" е с един месец по-дълъг срок на годност - 7 месеца, съхранява се между -25 и -15 градуса. След размразяване веднъж, тя не подлежи на повторно замразяване, с което трябва да бъде съобразена и ваксинационната кампания, обясни проф. Гетов.

Приложението е абсолютно същото, в горния мускул на ръката. Всеки човек обаче трябва да се консултира с личния си лекар за поставяне на ваксината, препоръчва проф. Гетов.

Той даде пример с няколко групи хора, за които не е препоръчителна ваксинация:

да не е хипералергичен

да не е имал тежки алергични реакции

да не е имунокомпроментиран

да няма обострено заболяване към момента на ваксиниране

особено внимание към пациенти, които са на терапия за разреждане на кръвта

Към страничните ефекти на ваксината на "Модерна" са:

болка на мястото на убождане лека температура

главоболие

леко замайване

Това е стандартно за всички ваксини, категоричен е проф. Гетов.

В процеса на одобряването на ваксините стана ясно колко добре работи регулацията на лекарствата в ЕС. Тогава, когато производител на руската ваксина подаде документи в Европейската агенция по лекарства, аз ви гарантирам, че те ще бъдат подробно разгледани, както всички останали, обясни проф. Гетов. Първи документи подадоха от

"Пфайзер", след това "Модерна", в момента разглеждаме "Астра Зенека", допълни ученият.

Той обаче не може да каже категорично кога първите дози от "Модерна" ще бъдат доставени у нас.

www.bgonair.bg, 07.01.2021 г.

<https://www.bgonair.bg/a/36-sutreshen-blok/213773-uchitelite-ne-sa-sresh-tu-vaksinite-no-iskat-vreme-za-informiran-izbor>

Учителите не са срещу ваксините, но искат време за информиран избор

Ваксинирането срещу коронавируса у нас върви по план, но остават въпросителните около учителите, тъй като голяма част от тях се колебаят дали да бъдат ваксинирани.

"Продължаваме да обясняваме, че трябва да има достатъчно информация и време за размисъл. В момента темата ваксини стана като национален дебат. Голяма част от учителите се колебаят, искат повече информация и малко повече да помислят", заяви председателят на Синдикат "Образование" към КТ "Подкрепа" Юлиан Петров пред Bulgaria ON AIR.

Той акцентира, че едва ли някой човек си мисли, че даден медикамент носи 0% риск. Всяко лекарство носи риск, но той е нищо в сравнение с по-голямата заплаха, отбеляза Петров.

"Учителите не са против ваксината. Вече 30% са готови за ваксините, голяма част са в списъците от Министерството на здравеопазването. Защо трябваше до днес-утре тези списъци да свършат? Ваксините ги няма, месец-два ще трябва да се чака. Трябва по-полека да започнем тази кампания. Много малко са учителите срещу ваксините, но нека да имат свободен и информиран избор. Не бих приел да се обвърже - които са ваксинирани - работят, които не са - не", обясни той.

По думите му учителите биха се съгласили на завръщане в училище на 18 януари след много точен анализ какво се случва и накъде вървим. Здравето и животът на учителите и децата са най-важни, подчерта Юлиан Петров и добави, че непедagogическият персонал в училищата също трябва да бъде ваксиниран.

"Проблемът е в знанието как работи нашата система. Много често не ни слушат какво предлагаме. По-добре би било да ни изслушат. Синдикат "Образование" не сме за това всички да започнат на 18 януари. Заложихме хипотезата пак всички да излезем", каза още гостът в студиото на "България сутрин".

"Не трябва да заглушаваме и negliжираме страха. Страхът ни пази. Пътят трябва да бъде много правилен, достатъчно бавен и осъзнат за колегите, които се страхуват малко повече. Веднага да можем да превключим, ако започне обратният процес на повече заразени. Ако пресолим манджата, ще стигнем до нежелани ефекти. Някои от тях дори ще се откажат да бъдат учители", посочи Юлиан Петров.

Той не очаква имунизиранието на преподавателите да започне преди началото на февруари.

www.bnr.bg, 07.01.2021 г.

<https://bnr.bg/horizont/post/101400460/prof-soren-hairabedan-vaksinite-za-razvitiia-svat-nama-da-blokirat-globalnoto-razprostranenie-na-virusa>

Проф. Сорен Хайрабедян: Ваксините за развития свят няма да блокират глобалното разпространение на вируса

Общото количество ваксини, което ще бъде произведено за развития свят, е абсолютно недостатъчно, за да може в глобален план да се блокира разпространението на коронавируса. Това мнение изрази в ефира на БНР проф. д-р Сорен Хайрабемян от Института по биология и имунология на размножаването към БАН. Той смята, че заявките на производителите до момента да произведат „по няколко милиарда броя“ не са достатъчни за пълно ваксиниране на цялата популация на планетата.

„Първо ще бъдат ваксинирани засегнатите групи в развитите държави, но за да се възстанови нормалният ритъм, глобалната икономика, трябва да може да бъдат ваксинирани хора в страни с по-ниска степен на икономическо развитие. За тях може да няма достатъчно бройки, достатъчно добра логистика, а ние живеем в свързан свят. Това може да бъде по-големият проблем.“

Забавянето при поставяне на втората доза от ваксината би могло да доведе до малко по-ниско ниво на ефективност, посочи проф. Хайрабемян. Той обаче уточни, че „това е хипотетично и малко в зоната на спекулациите“. При държавите, които са преминали към вариант поставяне само на една доза целта е да се постигне максимално бързо покритие, „поне една доза да бъде направена“, обясни той в предаването „Преди всички“. Хора с автоимунни заболявания и такива с алергии към една от съставките на РНК-базираните ваксини, трябва да подхождат с внимание при ваксиниране. При останалите не би трябвало да има проблем, отбеляза Сорен Хайрабемян.

Ваксината на „Астра Зенека“ и Оксфорд, както и руската ваксина, се базират на аденовирусни частици, припомни ученият.

„При тези ваксини има теоретична възможност, ако многократно се ползва ваксината, всяка година, на всеки две години и се ползва същият вектор, без да се променя, имунната система би могла да изгради отговор към вектора. При следващо ваксиниране може да има по-ниска ефективност, тъй като самата имунна система блокира самата ваксина, преди да влезе в клетките и да започне да работи, за да създаде имунен отговор. На този етап, при първо ваксиниране, не би трябвало да се очакват никакви по-странични ефекти.“

При ваксините с вирусен вектор може да се очаква страничните ефекти на мястото на поставяне да бъдат малко по-силни.

Някои от мутациите, които възникват при коронавируса, са притеснителни, коментира проф. Хайрабемян. По думите му проблемно е, че в определени линии могат да се натрупат няколко мутации.

„Тази, която е във Великобритания, този щам, той съдържа поне три притеснителни мутации, от които едната е в предно място на този белтък, с който вирусът влиза. При това положение се увеличава рязко способността на вируса да заразява. Неговият индекс на трансмисивност се покачва значително. Едното опасение е за възникване на нова вълна. Второто опасение е, че някои мутации, които се натрупват в този ген, който кодира този белтък, могат да доведат до възможност вирусът да използва вече и друг белтък, който е разположен по имунните клетки.“

Според Хайрабемян един от феномените, който може да се наблюдава е, ваксинирайки масово хората, ако стане прекалено бавно, да дадем възможност на вируса „да си избере друг път на развитие“.

Министър Ангелов: Отчитаме изключително положителни данни в резултат на Covid мерките

Отчитаме изключително положителни данни като резултат от въведените противоепидемични мерки, събщи на редовен брифинг за разпространението на коронавируса здравният министър Костадин Ангелов

Излекуваните за последното денонощие са два пъти повече от новите случаи.

На седмична база ситуацията е същата – съответно 10 454 към 5170.

По отношение на заетостта на болничните легла на национална база – 32% са заети леглата за неусложнени пациенти, 47 на сто е заетостта с пациенти в усложнено състояние.

Медиците с положителни тестове – 9045 от началото на епидемията, активните случаи към момента са 2833, от които в лечебни заведения са 117, в интензивни структури – 7 души.

Главният държавен здравен инспектор доц. Ангел Кунчев уточни от своя страна, че заради празниците Европейският център за контрол на заболяванията не публикува данни за този период заради липсата на точност.

„На базата на това, с което разполагаме като данни България продължава да се води официално на 24-то място по заболяемост в ЕС и на 5-о на Балканския полуостров. Съответно по отношение на смъртността – на 3-о място в ЕС“, събщи доц. Кунчев.

У нас Кърджали, Разград и Габрово са трите области с най-ниска заболеваемост – под 120 на 100 000.

С най-висока са Враца, Русе и Варна.

Най-свой ред председателят на Националния ваксинационен щаб проф. Красимир Гигов посочи, че към момента ваксинираните в страната са около 7900 при много добра организация: „Към момента нямаме информация за странични влияния. Ако има такива, ще ви информираме“.

www.clinica.bg, 07.01.2021г.

<https://clinica.bg/15173-2020-ne-beshe-dobra-za-farmapazara>

2020 НЕ БЕШЕ ДОБРА ЗА ФАРМАПАЗАРА

Измина една година, белязана почти изцяло от КОВИД. Как се отрази тя на фармацевтичния пазар, повишиха ли се оборотите на аптеките или кризата засегна и търговията на дребно с лекарства, работи ли електронната рецепта, попитахме Николай Костов. Той е председател на Асоциацията на собствениците на аптеки у нас.

- Г-н Костов, работи ли вече електронната рецепта?

- Работи централната част на софтуера, който е изработен от „Информационно обслужване“. Остава към него да се закачат останалите софтуери на лекари и аптеки.

- Ако един човек иска да му се изпълни електронна рецепта, възможно ли е това и къде?

- Много трудно постижимо е на този етап. В момента повечето аптеки не могат да разчетат електронната рецепта, нужно е време, за да се интегрират 7-8 софтуера.

- Кой е реалистичният срок за това?

- Мисля, че срокът в Наредба 4 е реалистичен и до 1 май ще бъдат включени всички аптеки. Но в аптеките засега идват единични такива рецепти, и ние намираме някакви начини, за да разберем какви лекарства са изписани, въпреки че още нямаме интегрирани софтуери.

- Каква беше 2020 г. за аптеките в търговско отношение?

- Както за целия бизнес в България, годината не може да се каже, че беше добра. Въпреки впечатлението, което се създава, че само ние и магазините за хранителни стоки работят, и в тях има много хора, аптеките не са добре. Те няма как да са добре, когато клиентите им, не са добре. Доходите на повечето хора са по-малки и това се отразява на всички. В аптеките се създава впечатление, че се продават много продукти, които са свързани с пандемията. Те обаче са 10-15 на брой и не могат да компенсират огромните спадове в други категории – например в дермакосметиката, ОТС-лекарствата, както и в някои добавки.

- Кои са тези 10-15 продукта?

- Цинк, селен, витамин Д, някои антибиотици, антикоагулантите, но те са силно ограничени, защото са дефицитни по принцип. Има ръст при кортикостероидите, но там пък имаше проблем с дефицита, който вече може да се каже, че е разрешен. Продават се и някои хранителни добавки, чието действие е свързано с укрепване на имунитета, както и още няколко продукта, чието отражението им върху цялостната картина е пренебрежимо.

- Има ли отлив от потреблението на медикаменти за хронични заболявания?

- В някои категории да. В повечето случаи лекарствата по лекарско по предписание държат продажбите си от миналата година и може би имат лек ръст, който е по-малък от предходни години. Продуктите по здравна каса се държат стабилно, защото не зависят от доходите на хората. Част от тези медикаменти обаче изискват доплащане, което ограничава донякъде потреблението им. Все пак тези продукти са най-малко засегнати от кризата, тъй като се покриват частично или напълно от здравната каса.

- Какво е положението на свободния пазар?

- Свободният пазар е най-засегнат. Той включва лекарствата без рецепта, добавки, козметика. В много голяма степен е засегната козметика, както и всички продукти, които представляват някакъв лукс.

- Дефицит на медикаменти има ли все още?

- Дефицитите на продуктите, които са свързани с епидемията, намаляха, но си има традиционни, регулярни откази за доставка на много лекарства. Те не са повече от други години, но не са и малко. Сред тях са медикаменти за заболявания на щитовидната жлеза, някои антикоагуланти, флексан, фраксипарин и др.

- В този смисъл как се отрази коронавируса на реекспорта, има ли промяна според вас?

- Съдейки по дефицитите на някои лекарства, може да се каже, че той продължава.

- Имаше ли промени в броя и собствеността на аптеките?

- Тази година наистина беше много трудна, със сигурност има и затворени аптеки, но не разполагам с конкретни данни.

- Каква очаквате да е 2021 г. за фармацевтичния пазар?

- Подобна на 2020 г. защото поне първите три месеца ще са управлявани от кризата и ще има частичен локдаун. Това едва ли ще повлияе благоприятно на доходите на хората. Ще започнем да излизаме от кризата едва през втората половина на годината. Грипна епидемия най-вероятно няма да има. Миналата година това, че нямаше други заболявания заради кризата, повлия негативно на пазара. Този отлив беше следствие на мерките, като дистанция, хигиена, носенето на маски, които повлияха и на другите вируси. Дори намаля смъртността от инфаркти и инсулти, както и нуждата от лекарства за тях. Вероятно това е свързано с дистанционната работа, защото тези заболявания са свързани със студеното време и когато човек седи у дома си, той е изложен на по-малък риск. Хората се въздържаха да ходят и на прегледи, а влиянието на лекарите при предписването на лекарства и дори на добавки е много голямо. Когато няма никой при лекарите, след това няма и в аптеките.

www.bnr.bg, 07.01.2021 г.
<https://bnr.bg/horizont/post/101400559>

Планински спасител: Нямаме ясна визия как да се изгради въздушната медицинска помощ

Специалистите: Важни са кадрите, които ще реализират помощта по въздух

„За мен това е поредният опит да се потуши общественото напрежение“, коментира в „Хоризонт до обед“ Красимир Стоянов, алпинист, инструктор по планинско спасяване и бивш директор на Планинската спасителна служба идеята на правителството за преоборудването на военни хеликоптери с медицинско оборудване.

Вчера министърът на здравеопазването Костадин Ангелов представи на премиера Бойко Борисов пътна карта, разработена от Министерството на здравеопазването, за медицинска евакуация по въздух на пострадали български граждани.

В хода на заседанието на правителството Ангелов докладва за предприетите вече действия за купуването на един хеликоптер с европейски средства и за осигуряването на национално финансиране за ремонт на 4 налични вертолета „Кугър“, собственост на Министерството на отбраната.

„Според мен проблемът е другаде с медицинската въздушна помощ у нас. Ние нямаме и досега ясна визия как да се изгради тази въздушна система. Тоест ние нямаме устойчив модел за това. Ние бихме подкрепили правителството с уменията си за тази цел, но няма ясна визия дали вертолетите "Кугър" са удачни за такова преоборудване и колко точно ще струва това“ – това категорично заяви още Стоянов.

„Най-важното е да има дългосрочна стратегия за това. Нито една страна не си позволява да преоборудва машини, за да върши с тази машина спешна медицинска помощ. От тук насетне е въпрос на финанси и колко ще струва това. Да, ако те се преоборудват, ще вършат някаква работа, но това няма да е ежедневната медицинска дейност и съм скептично настроен относно ефикасността на работата им.

Защото ние не знаем колко живот има в тези машини, колко ще струва преоборудването“, каза още специалистът.

По думите на планинския спасител една машина само не създава система за въздушна медицинска помощ.

„Намерението за закупуване на един медицински хеликоптер е правилно и то трябва да се осъществи по най- бързия начин“, коментира темата в „Хоризонт до обед“ и Захари Алексиев, член на съвета на директорите на „Хели еър“.

„Друг е въпросът как считаме да изградим т. нар. система HEMS и аз се съмнявам, че ние знаем как да стане това“, допълни Алексиев.

(В Западна Европа и САЩ спешната медицинска помощ, осъществявана с вертолети (повече известна под англоезичното съкращение HEMS – Helicopter Emergency Medical Services), се появява през 60-те години, но бурното развитие в повечето развити държави започва през 80-те години и не спира до днес.) (бел.ред.)

"Първата част на въпроса е медицинската страна на тази система, но вторият елемент е авиационна част, която не е маловажна – относно персонала, който ще обслужва тази въздушна помощ.

Така че на първо място трябва да се спази нормативната база по тази система и да се следва европейския регламент по отношение на операторите на система HEMS, както и да се спази и БДС стандарта за въздушните линейки.

Тогава вече ще може да се направи и модел. Словакия е един много добър пример.

Европейското законодателство препоръчва системата да се извършва от търговски въздушни оператори", поясни още Захари Алексиев.

www.dnevnik.bg, 07.01.2021 г.

https://www.dnevnik.bg/video/lice_v_lice/2021/01/07/4161004_ekspert_helikopterite_ku_gur_ne_mogat_da_se_izpolzvat/

Експерт: Ако "Кугър" се появи над "Пирогов", няма да останат половината стъкла

Хеликоптерите "Кугър" не могат да изпълняват медицински задачи подобно на хеликоптерите, използвани като линейки. Това коментира тази вечер пред Би Ти В експертът и член на ХЕМС (системата, която осигурява медицинското спасяване по въздуха) Мариян Боновски.

На 6 януари стана ясно, че с пари от бюджета ще бъдат ремонтирани четири военни хеликоптера "Кугър", за да могат да изпълняват и медицински задачи. Дори вече са били водени разговори с представители на военни заводи как точно да бъде направен ремонта. Мариян Боновски обаче съобщи, че един хеликоптер "Кугър" тежи 9 тона, а един медицински хеликоптер - максимум общо 3,5 тона. "Ако "Кугър"-ът кацне на покрива на "Пирогов", може да пропадне до ниво -2, а ако трябва да зависне над "Пирогов" или над ВМА, няма да останат половината стъкла", обясни той.

"Медицинският хеликоптер е линейка. Той може да кацне навсякъде. Не може да спасяваш някой с тир, няма как да стане", каза още Боновски.

www.investor.bg, 07.01.2021 г.

<https://www.investor.bg/ikonomika-i-politika/332/a/kak-shte-se-razpredeliat-parite-za-zdraveopazvane-tazi-godina-319391/>

Как ще се разпределят парите за здравеопазване тази година?

Проблемът с липсата на медицински сестри може да бъде решен чрез либерализация на пазара, посочи здравният експерт Аркади Шарков

Предвидените средства за здравеопазване през тази година са разделени, както винаги, между здравното министерство и Националната здравноосигурителна каса. От средствата, предвидени за НЗОК, 48% ще бъдат отделени за болнична помощ, което е повече, отколкото се отделя средно в Европа. Това коментира в ефира на Bloomberg TV Bulgaria здравният експерт Аркади Шарков.

Според него малко по-голяма част от средствата се отделя за извънболнична помощ, отколкото досега.

„Бюджетът не се различава много на годишна база, но по-голяма разлика се забелязва при субсидиите, що се касае до увеличаване на заплатите, като разпределението на средствата обаче зависи от самите болници“, поясни Шарков как се правят трансферите. По думите му тепърва ще се обсъжда проблемът с началното заплащане на медиците с Министерството на здравеопазването и Министерството на финансите.

Шарков обърна внимание и на приходите от здравни осигуровки, като съобщи, че данните на НЗОК показват дефицит.

„Има и покачване на броя на лицата, които не са здравно осигурени, с около 15%“, съобщи той и добави, че такъв тип липси трябва да се подкрепят от централния бюджет, за да няма сътресения в съответното ведомство.

„Здравеопазването трябва да бъде разглеждано като инвестиция, от която може да се извлече стопанска полза, а не като разход за някого“, коментира здравният експерт.

По думите му много важен въпрос за здравеопазването в България е този за човешките ресурси. Шарков съветва лекарите да бъдат разпределени равномерно по региони.

„По-голям проблем са медицинските сестри, като в момента съотношението между тях и лекарите е 1:1, а трябва да бъде 2:1. За да се разреши този проблем, може да се наложи либерализация на пазара“, настоява специалистът.

По статията работиха: Екип на Bloomberg TV Bulgaria , редактор Петя Стоянова

www.actualno.com , 07.01.2021 г.

https://www.actualno.com/healthy/opashata-lyja-za-vaksinata-na-pfizer-sreshtu-koronavirusa-che-ne-e-syvmetima-s-lekarstva-news_1545298.html

Опашата лъжа за ваксината на Pfizer срещу коронавируса - че не е съвместима с лекарства

Въвеждането на ваксините като средство за борба и победа над новия коронавирус SARS-CoV-2, който причинява болестта COVID-19, среща сериозен отпор в цял свят, ако говорим за Фейсбук. Специално за българското фейсбук пространство постоянно се разпространяват плашещи твърдения относно ваксините и някои от тях звучат дори правоподобно, макар че общият случай е твърде елементарен - може би според "потребностите" и характеристиките на целевата група, която трябва "да клъвне".

Една от по-сложните инсинуации обаче касае кратката характеристика на ваксината "Комирнати" - РНК ваксината срещу COVID-19 на Pfizer/BioNTech. В характеристиката, в глава "Фармацевтични данни", пише следното:

6.2 Несъвместимости. Този лекарствен продукт не трябва да се смесва с други лекарствени продукти, с изключение на посочените в точка б.б. А във въпросната точка б.б. подробно е описано какъв е процесът на употреба на ваксината.

Това на пръв поглед противоречие веднага беше използвано в смисъл, че има лъжа - в точка б.б. няма никакви описани лекарства, които да са противопоказни на ваксината. Затова Actualno.com потърси становището на здравното министерство по въпроса. Оттам обясниха следното - не става въпрос за взаимодействие на ваксината с други лекарства, а за нещо съвсем друго - за това с какви вещества може да се разрежи ваксината! Припомняме, че един флакон "Комирнати" съдържа пет дози, но за да бъдат приложени, флаконът трябва да бъде разрежен - в случая се ползва единствено лекарственият продукт натриев хлорид 9 mg/ml (0,9%) инжекционен разтвор.

Дословното разяснение на здравното министерство

Кратката характеристика на продукта е документ, описващ свойствата и официално одобрените условия за употреба на едно лекарство. Тя формира основата на информация за медицинските специалисти /лекари, стоматолози, фармацевти, медицински сестри и др./ за това как да използват лекарството безопасно и ефективно. Създаването на всяка кратка характеристика на продукта следва определени правила /разписани в съответни ръководства и др. документи/, които се отнасят както до съдържанието, така и до формата на поднасяне на това съдържание. По своя характер информацията в кратката характеристика е научна информация и следва формата на такава информация.

Този принцип е спазен и при кратката характеристика на продукта за ваксината "Комирнати". Информацията във връзка с точка б.2 е от значение за медицинските специалисти, които ще приготвят и прилагат ваксината. По същество тя касае т. нар. "фармацевтични несъвместимости", които възникват извън организма. Те не са свързани

с това, например какви лекарства приема пациента и как тези лекарства биха повлияли на действието на ваксината и обратно.

В т. б.б на кратката характеристика на ваксината е посочено, че размразената ваксина се разрежда с 1,8 ml натриев хлорид 9 mg/ml (0,9%) инжекционен разтвор. Следва да се отбележи, че натриев хлорид 9 mg/ml (0,9%) инжекционен разтвор също е лекарствен продукт. Тълкуването е, че ваксината може да се смесва само с лекарствения продукт натриев хлорид 9 mg/ml (0,9%) инжекционен разтвор.

Информацията, предназначена за крайния потребител – пациенти, болногледачи и др., както и за широката общественост е включена в листовката, която придружава лекарствения продукт. Тя следва да е написана на разбираем език /за разлика от кратката характеристика на продукта в листовката се избягват препратките/ и отразява тази информация от кратката характеристика на продукта, която е от значение за правилната и безопасна употреба на едно лекарство от пациентите. Листовката на ваксината "Комирнати" включва тази информация - показания, противопоказания, състояния /предишни и настоящи/, за които лекарят трябва да бъде уведомен преди прилагане на ваксината, вкл. бременност и кърмене, употреба на други лекарства, шофиране и работа с машини след поставяне на ваксината, странични ефекти и др.

Масова ваксинация - кога?

Източници на Actualno.com от здравното министерство споделиха неофициално, че оптимистичният вариант за старт на масова ваксинация срещу коронавирус е към края на февруари, а по-реалистичният - през март месец. Освен това, ваксината на AstraZeneca и Оксфордския университет, която е аденовирусна, е считана за по-подходяща за масовата ваксинация, защото няма нужда от сложната логистика на РНК ваксините - държи се при температура от 2 до 8 градуса, т.е. в обикновени хладилници. Причината е, че е разработена на база на аденовирус - той не може да се размножава, но е по-силен от липидите в РНК ваксината и предпазва протеина, който показва на клетките ни срещу какъв протеин на коронавируса трябва да създадат антитела (т.нар. S-протеин на коронавируса).

Редактор: Ивайло Ачев

СТАНДАРТ

08.01.2021 г., с. 17

Спечелиха в съревнование с 19 милиона свои колеги от цял свят

25 учени от БАН в световна топлиста

В класацията на университета в Станфорд има и професори от вузовете ни

Стела СТОЯНОВА

25 учени от БАН са сред първите два процента топ изследователи в света, според класация на Станфордския университет. Българските специалисти са от различни области на науката и заемат челно място в класацията на американския университет в съревнование с милиони свои колеги от цял свят.

Престижната класация групира изследователите в 22 научни области. В нея участват общо 19 милиона учени от всички университети. Тя е съставена въз основа на комплексен анализ, който обхваща информация за броя на цитиранията на техни научни публикации, цитати на статии при различни позиции на авторство и други. В класирането има и имена на наши научни работници, които вече са починали.

Освен от БАН, в класацията фигурират имената и на учени от Софийския университет "Св. Кл Охридски", ХТМУ и други вузове у нас, като част от тях са и членове на Академията. Един от вписаните в рейтинга е починалият неотдавна акад. Петър Кралчевски, специалист по химия, който не дочака с няколко седмици излизането на класацията. Другите учени от университети са чл. кор. Николай Денков, също химик и бивш министър на образованието, чл. кор. Николай Витанов, чл. кор. Димитър Цалев и чл. кор. К. Данов.

Сред физикохимиците на 53-то място в световната научна ранглиста е заместник-председателят на БАН член-кореспондент Константин Хаджииванов, чиято област също е химията, и по-точно катализа. Той е и доктор хонорис кауза на Университета в Кан, а у нас е бил удостоен с научната награда "Питагор". Научното му творчество включва над 200 публикации, цитирани над 8000 пъти, което го нарежда в списъка на най-цитираните български учени.

На 91-во място в своята сфера пък се нарежда една от общо шестте жени в списъка на 25-тимата в БАН - член-кореспондент Вася Банкова, чиято област е медицинска и биомолекулярна химия. Тя се занимава с химия на природните съединения, а едно от приложните ѝ изследвания е свързано с ефекта на пчелния прополис върху човешкия организъм при справянето със сериозни инфекции и заболявания. Тя доказва, че българският прополис, тоест пчелният клей, съдържа вещество, което е с доказано противоракови свойства. Според нея, ако човек приема всеки ден прополис, повишава шансовете си да се предпази от рак и особено от този на дебелото черво, а 30 капки прополис на ден са достатъчни за превенция. Другите дами в мъжката компания са чл.-кор. Донка Андреева, която работи в областта на физикохимията, покойната вече Дочи Ексерова, която е работила по дисперсните системи в област химическа физика, Виолета Великова - биология на растенията и ботаника, Дора Карагьозова - машиностроене и транспорт, как-то и Весела Цакова, която се труди в сферата на енергията.

На 150 място в своята сфера е Красимир Атанасов, специалист в областта на Биофизика и математическо моделиране. Той е носител на много награди, включително "Питагор", както и на голямата награда за изключителен индивидуален принос за оформяне на Н-индекса на БАН. Това представлява често споменаваният индекс на Хирш, който измерва броя на публикациите и техните цитирания. Разработва теми, свързани с изкуствения интелект, които намират практическо приложение в медицината, транспорта, икономиката и телекомуникациите. Работи в Института по биофизика и биомедицинско инженерство към БАН.

Повечето ни учени са начело в сфери като химия, физика, материали и енергетика, както и в космонавтика и аеронавтика.

труд

08.01.2021 г., с. 3

**В интернет обещава чудеса от приема
Мамят мъже с хапче за секс**

Руски лекари се представят за български специалисти, които препоръчват продукта

Няма връзка с търговеца

Катерина Ковачева

Измама с хапче за възстановяване на потентността на мъжете откри “Труд” в интернет. Схемата е позната и от предишни заблуждаващи реклами на лекарства и хранителни добавки от всякакъв тип. Измамниците крадат снимки на лекари от чужбина или правят изцяло нов образ чрез програма за обработка на снимки и ги представят за български лекари, специалисти, които рекламират продукта и го препоръчват от свое име. Възможност за връзка с търговеца няма, освен формуляр, в който да въведете телефонния си номер и с вас да се свърже оператор от компанията, която отговаря за поръчките на медикамента.

Измамната реклама е на лекарствения продукт Potencialex, който според информацията в сайта “повишавал нивото на тестостерон в кръвта на мъжа, като по този начин ефективно възстановявал потентността”. Жертвите на рекламата са отчаяни мъже, които имат проблем с потентността и биха закупили продукта, без да проверят дали той наистина е безвреден и рекламата е достоверна.

В информацията има и непредставително проучване без източник, което отново създава съмнения дали тази статистика е достоверна. “97% от съпругите след 40-годишна възраст смятат изневярата за оправдана, ако съпругът има проблеми с потентността. Това е заключението от анонимно проучване сред български жени на възраст над 40 години, чиито съпрузи имат проблеми с потентността. Изводът напълно съответства на изявленията на сексолозите, направени по-рано - “сексуалната импотентност при мъжете почти винаги подтиква жените към изневяра и е най-честата причина за развод в предпензионна възраст”“. Лекарите обещава и “цялостно възстановяване на потентността след прием на таблетките, както се е получавало през младостта”.

Както споменахме, лекарите от рекламата съществуват, но не с посочените имена, тъй като снимките им са откраднати. Сексологът и специалист по семейни отношения Маргарита Христова, за която пише, че 15 години изучавала ефекта на изневярата от страна на жените при липса на постоянен секс със съпруга, всъщност е руска лекарка - Ладъгина Елена Антоновна, която работи в клиниката “Витромед” и е акушер-гинеколог. А снимката на уж главния уролог на СМБАЛ по урология д-р Юлиан Георгиев е на Александр Леонидович Асеев, който е професор в университет в Новосибирск.

Във фалшивата реклама се споменава Столичния изследователски институт по урология, където именно бил разработен препаратът. Такъв институт не съществува, показва наша проверка.

Според фалшиви отзиви:

Баби уж „се хвалели“ от ефекта

Препоръчали го за пенсионирани мъже

“Четох по-подробно за таблетките на този уебсайт. Впечатляващо! За пенсионираните мъже това е изключително полезно. Подпомага производството на тестостерон, който предпазва от стареене”.

Това гласи един от коментарите в сайта за реклама на препарат за възстановяване на потентността под името на Павел. Коментарите най-вероятно са фалшиви, тъй като са почти еднакви, а профилите на хората са без снимка, единствено е изписано име. “Напълно потвърждавам. Potencialex са супер таблетки. На 54 години съм. Напоследък почти нямам ерекция. Появяваше се много рядко. Опитах много неща, за да я върна. Народни рецепти, хапчета, ходих много пъти на уролог. Единственото, което помогна, бяха тези таблетки. Веднъж седмично сексът вече е стабилен. Освен това цялостно

здравето ми се подобри от него, тъй като тестостеронът е полезен за тялото на мъжете”, пише Асен Бардаков.

В друг сайт, който също рекламира продукта, откриваме, че “хапчетата се радвали на широк успех на пазара за продукти за интимност”. Голяма част от клиентите не се свенят да споделят добрите резултати от него в мнения, отзиви и коментари.

Форуми, като “БГ Мама”, били пълни с високи оценки за действието на продукта. При това, те не са публикувани само от представители на силния пол. Много жени с охота твърдят, че вече се радват на многократно по-силно удоволствие, а средството е направило партньорите им много по-издръжливи. Задръжките също са паднали! Повечето от пишещите по форуми, като “БГ Мама”, дори считат, че капсулите са улеснили простатната им дейност.

Продуктът е Dialine

Фалшив ендокринолог рекламира хапчета за диабет

Медикаментът премахвал захарта от кръвта

“Труд” откри и друга измама с фалшив ендокринолог, който рекламира хапчета за диабет. “Д-р Янко Димитров - български ендокринолог. Днес той се смята за най-добрия специалист в страната в лечението на захарния диабет. Всички известни личности, страдащи от диабет, се опитват да се запишат за консултация. При него идват и пациенти от Франция, Германия, Великобритания и други държави. Той е един от водещите ендокринолози в ЕС. Написал е 32 научни книги и има в библиографията си 3 пъти повече научни публикации в списания”, пише в сайта, който рекламира добавката Dialine, която уж премахвала захарта от кръвта. Но всъщност такъв доктор не съществува. Снимката е открадната, а на нея е реален лекар - д-р Франциско Кархило от Италия.

Dialine бил “натурален продукт, който имал формула от билков букет за хармония в нивата на кръвната захар и енергичност”. “Това ставало благодарение именно на растителните съставки, използвани от производителя в състава му”.